

AKTUALITY

HOSPIC VÁS ZVE DO KINA

Rádi bychom Vás pozvali **ve čtvrtek 12. května 2022 od 19.00 h do kina Jitřenka v Semilech**, kde proběhne promítání snímku oceněného Českým Ivem za nejlepší dokumentární film: **Jednotka intenzivního života**. Po skončení dokumentu bude následovat debata s protagonisty.

Absolventský film dokumentaristky Adély Komrží se nesentimentálně a s velkou vnímavostí zamýšlí nad nezákladnějšími, přitom často tabuizovanými otázkami našich životů. Snímek ukazuje umírání jako něco nevyhnutelného a zároveň zcela přirozeného.

Na podzim jsme celý hospicový tým na tento film vyrazili do kina v Jilemnici. Už při odchodu nám bylo jasné, že si toto dílo a dobrý pocit z něj nechceme nechat pro sebe. Jsme velmi rádi, že se to podařilo a můžeme Vám nyní dokument zprostředkovat.

Tým Domácího hospice 14 pomocníků

SPORTOVNÍ SOUTĚŽE S ORLEM

Orelská Župa sv. Zdislavy v Semilech srdečně zve na sportovní akce:

Sobota 14. 5. 2022

Soutěž v lehké atletice nejen pro děti a mládež – koná se od 10.30 h na hřišti gymnázia v Semilech.

Sobota 11. 6. 2022

Soutěž ve fotbalových dovednostech nejen pro děti a mládež – koná se od 10.00 h v dolní části Jílovecké ulice v Semilech (mezi ulicemi Koštofranskou a Sokolskou) u roubenek čp. 102 a 104. od 10:00. Finále soutěže se koná na Velehrad 4. 7.

Bližší informace: **Bohdana Tichá**, tel. 739911157, e-mail orel.semily@seznam.cz.

SETKÁNÍ S DIECÉZNÍM EKONOMEM A GENERÁLNÍM VIKÁŘEM

V úterý 7. 6. 2022 přijede k nám do farnosti Semily diecézní ekonom **Ing. Tomáš Kuřba** a generální vikář **Mons. Martin Davídek**. **Od 15.00 hodin** chtějí s farníky diskutovat na téma hospodaření farnosti – jak co nejlépe využít nebo zhodnotit prostředky farnosti. Všichni jsou zváni. Akce se uskuteční na faře na sále. Prosím, udělejte si již nyní čas na toto setkání.

POUŤ KE SV. BENEDIKTU NA NOUZOV

V neděli 10. července 2022 od 15.00 h se bude na Nouzově u sv. Benedikta konat poutní bohoslužba. Průvod z kostela sv. Petra a Pavla vyjde ve 13.30 h. Všichni jsou již nyní srdečně zváni.

Hřivna – informační čtrnáctideník vydává ŘK farnost Semily pro vnitřní potřebu. Uzávěrka tohoto čísla: 5. května 2022. Uzávěrka následujícího čísla: 19. května 2022. Redakce a grafická úprava: M. Kraus. Imprimatur: R. D. J. Gajdošik. Jednotlivé příspěvky zasílejte na adresu kraus.matej@seznam.cz, a to nejpozději do dne uzávěrky dalšího čísla.

HŘIVNA

Informační čtrnáctideník
ŘK farnosti Semily

Číslo 10 8. května 2022

Římskokatolická farnost – děkanství Semily, Komenského nám. 125, 513 01

Děkan: R. D. Jaroslav Gajdošik, tel. 739 909 500

www.farnost.semily.net

Bohoslužby v Semilech se konají v děkanském kostele sv. Petra a Pavla (KO), v kapli sv. Zdislavy na faře (KA), ve filiálním kostele Umučení sv. Jana Křtitele na Koštofranku (KK), v domově důchodců (DD), v kapli sv. Antonína v Chuchelně (CH).

Farnost
sv. Petra a Pavla

Pořad bohoslužeb ve farnosti ve dnech 9. 5. – 22. 5. 2022

9. 5. Po	–	–	–
10. 5. Út	Bozkov	16.30	mše sv. pro děti
	KO	18.00	za ++ Rudolfa a Štefanii
11. 5. St	KA	08.00	za † Jana
12. 5. Čt	KA	08.00	za † Marii
13. 5. Pá	KO	18.00	za ++ Ferdinanda a Marii Kafríkovy
14. 5. So			Svátek sv. Matěje, apoštola
	KA	18.00	za zdraví, Boží požehnání a sílu Ducha Svatého pro šéfredaktora <i>Hřivny</i>
15. 5. Ne			5. NEDĚLE VELIKONOČNÍ
	KO	08.30	za † Vladimíra Plachtu
	CH	15.00	na úmysl
16. 5. Po			Svátek sv. Jana Nepomuckého, kněze a mučedníka, hlavního patrona Čech
17. 5. Út	KO	18.00	za ++ Annu, Františka, Vladimíra a Andreje
18. 5. St	KA	08.00	za farníky
19. 5. Čt	KA	08.00	za zdraví a Boží požehnání pro P. Iva
20. 5. Pá	KO	18.00	za Boží požehnání a ochranu pro Marii, Ester a Vladimíra
21. 5. So	KA	18.00	za živé a ++ z rodů a duše v očistci
22. 5. Ne			6. NEDĚLE VELIKONOČNÍ
	KO	08.30	za zdraví a Boží pomoc pro Ladislava s rodinou

V měsíci květnu po večerní mši svaté následuje májová pobožnost.

SVATÝ JAN NEPOMUCKÝ

Narodil se někdy kolem poloviny 14. století v Pomuku (pozdější Nepomuk u Plzně). Jeho otcem byl pomucký rychtář Welflin, patrně německé národnosti. O matce nic bližšího nevíme, ale vzhledem k tomu, že Jan mluvil dobře česky, byla asi Češka.

Rodná obec patřila ke klášteru cisterciáků a tam se Janovi dostalo dobrého základního vzdělání. Později dosáhl bakaláře práv na pražské univerzitě, založené krátce předtím r. 1348 Karlem IV. V letech 1369–1380 zastával úřad notáře v kanceláři arcibiskupa Jana Očka z Vlašimě, což předpokládalo znalost úředních jazyků i právních zvyklostí. Ze zachované dokumentace psané jeho rukou lze soudit, že byl v administrativě vynikající.

O teologických studiích nevíme nic bližšího, jen to, že byl vysvěcen na kněze a ustanoven farářem u sv. Havla v Praze (1380–1390), v kostele s velkou kazatelskou tradicí. Jan sám asi nebyl výjimečným kazatelem (kazatelské charisma mu přičkl až Balbín a není jasné, na jakém základě). Záhy byl rovněž jmenován kanovníkem kapituly u sv. Jiljí (1382–1389). Pražský arcibiskup Jan z Jenštejna si Jana zřejmě oblíbil a počítal s ním do zodpovědných funkcí, protože jej poslal studovat doktorát práv na univerzitu do Padovy, která v Evropě patřila k nejlepším v oboru. Jan požíval zřejmě velikého respektu ze strany akademického osazenstva, r. 1386 byl dokonce zvolen rektorem zaalpských studentů padovské univerzity. V Padově strávil celkem pět let. Po návratu z Itálie byl jmenován kanovníkem královské kapituly na Vyšehradě (1389–1393) a zároveň vykonával u pražského arcibiskupa Jana z Jenštejna úřad generálního vikáře.

Vztah mezi arcibiskupem a českým panovníkem Václavem IV. byl však velice napjatý, jednalo se neustále o spor mezi mocí církevní a světskou: Václavovi šlo o podrobení církve jeho vlastní autoritě a za tím účelem se nezdral pouhým protiprávními úskoky i násilí.

Naopak arcibiskup Jan usiloval zachovat a obhájit nezávislost církve, přičemž se mohl opřít pouze o platný právní řád, který zavazoval i samotného krále. Proto obrana církve zčásti souvisela s obranou zákonnosti. Jednou z prvních sporných otázek, které se Jan musel věnovat, je spor o patronaci, tedy právo obsazování far: Václav totiž začal rozšiřovat své právo na všechny fary, kde patronace nebyla zřejmá, a bylo třeba shromáždit právní podklady, aby jej bylo možné vykázat do mezí. K takovému úkolu nebyl nikdo povolánější než vzdělaný a důkladný právník Jan.

Když konflikt mezi Janem z Jenštejna a Václavem IV. vrcholil, Jan stál na straně arcibiskupa, který hájil svobodu a nezávislost církve na králově vůli. Král se nejnověji snažil získat část výše postaveného duchovenstva na svou stranu a omezit pravomoci arcibiskupa tím, že zřídí další biskupství z majetku benediktinského kláštera v Kladrubech. Čekal jen na smrt staříckého opata Racka, aby zrealizoval své plány. Opat skutečně zemřel, ale než stačil Václav zareagovat, benediktini rychle zvolili nového opata a generální vikář Jan Nepomucký zmařil králově plány tím, že v nezvykle krátké době volbu nového opata potvrdil. Václav IV. byl hněvem bez sebe, při následném setkání vyhrožoval arcibiskupovi a celé jeho družině utopením, dokonce je nařídil všechny zatkout. Janovi z Jenštejna se podařilo uniknout, ale Jan Nepomucký spolu s dalšími byl zatčen a podroben výslechu za přítomnosti krále. Vyslýchán byl nejprve na Pražském hradě, potom na Staroměstské radnici a nakonec v mučírně na staroměstské rychtě (dnes dům č. p. 404 na rohu Můstku a Rytířské ulice). Byl natahován na skřípec a pálen loučemi do bohu, čehož se aktivně účastnil i rozhněvaný a opilý král.

Jan ani jeho druhové se ovšem nedopustili ničeho protiprávního a neměli být souzeni, natož mučení světskou mocí. Nakonec si to

musel připustit i sám král, proto alespoň přiměl Janovy druhy, aby podepsali slib mlčenlivosti: Měli případně na veřejnosti vypovídat, že nikdy nebyli zatčeni ani mučeni. Pak byli propuštěni. Jan však nejprve odmítal odpovídat na otázky krále a pak zase odmítal podepsat slib mlčenlivosti, dokonce krále ještě napomínal. Následkem mučení však brzy pozbyl vědomí a zřejmě i života; není vyloučeno, že nějakou dobu král mučil už jen jeho mrtvolu. Nakonec Jana svázali a jeho zmučené tělo vhořdili z Karlova mostu do Vltavy. Stalo se tak 20. března 1393, někdy kolem deváté hodiny večer. Za několik dní našli Janovo tělo rybáři. Pár let bylo pohřbeno prozatímně, patrně v zaniklém kostelíku sv. Kříže, stojícím tehdy poblíž dnešního kláštera minoritů na Starém Městě. Až koncem 14. století byly ostatky umučeného kněze přeneseny do katedrály, kde spočívají dodnes.

Později se více zdůrazňovala jiná příčina umučení sv. Jana, dnes považovaná spíše za legendární, že totiž nechtěl vyrazit na královův nátlak zpovědní tajemství (byl zpovědníkem královny manželky Jany); proto bývá často znázorňován s prstem na ústech nebo vyobrazován, jak zpovídá královnu. Jednu dobu se dokonce věřilo, a to na základě nesprávné interpretace starého pergamentu zanesené v kronice Václava Hájka z Libočan, že Janové byli dva – jeden utopený pro zpovědní tajemství r. 1383 a jiný, generální vikář Jan, utopený r. 1393 za potvrzení kladrubského opata proti králově vůli. Některé historické chyby z Hájkovy kroniky dokonce převzala i kanonizační papežská bula Benedikta XIII., včetně mylného data mučednickovy smrti (16. května); to však na platnosti kanonizace a významu světce pro český národ nic nemění.

Sám arcibiskup Jan z Jenštejna jej nazval svatým mučedníkem (*martyr sanctus*) již v roce jeho úmrtí, když si písemně stěžoval papeži na násilné činy krále Václava IV. Hrob mučedníka byl uctíván velice záhy a vytrvale, i když následující tři staletí, zvláště pak léta hu-

sitských válek, šíření kultu světce příliš nepomohla. Přesto byl v lidové úctě Jan Nepomucký řazen k hlavním zemským patronům Čech dlouho před svou kanonizací, už někdy kolem r. 1600.

Svatojanská úcta mohutně ožila v době baroka. V Čechách je od té doby až podnes socha svatého Jana neodmyslitelnou součástí českých měst i venkova, a totéž platí i v některých okolních zemích: Jen v Evropě se počet soch sv. Jana Nepomuckého odhaduje na třicet tisíc. Najdeme je v Bavorsku, ve Španělsku, a díky řeholníkům dokonce i v městě Nazaret. V Tyrolsku donedávna nosili Jana Nepomuckého v procesích, jak bývá v jižní Evropě zvykem. Obrazy a sochy světce lze vidět i v Severní a Jižní Americe, dokonce až v Japonsku – zkrátka v zemích, kam sahal mohutný misijní rozmach církve 18. a 19. století, zvláště pak působení jezuitů.

Sochy svatého Jana zdobí kromě kostelních oltářů většinou mosty, protože Jan byl uctíván jako patron lodníků a vorařů a ochránce proti povodním a utonutí. Světec bývá vyobrazen v tehdejší kněžské oděvu s biretem na hlavě. V ruce drží kříž a mučednickou palmu a kolem hlavy má svatozář utvořenou z pěti hvězd. Jan je jediným světce kromě Panny Marie s touto symbolikou: Podle legendy totiž rybáři objevili tělo mučedníka ve Vltavě právě díky záři pěti hvězd kolem jeho hlavy.

Jménu světce je rovněž zasvěcen bezpočet kaplí i kostelů. Nejstarší kostel sv. Jana Nepomuckého se nachází poblíž Telče (zasvěcen byl r. 1729) a v Praze na Skalce (1730), na místě, kde stála kaplička zasvěcená světcům již r. 1680.

Hrobka svatého Jana ve svatovítské katedrále byla po staletí neustále vylepšována. Dnes je nepřehlédnutelná díky krásnému stříbrnému sarkofágu s vyobrazením světce, modlíciho se s pohledem upřeným na kříž. Náhrobek navržený sochařem A. Corradim je prací vídeňského zlatníka Josefa Würtha z r. 1736.

Podle knihy *Svatí na každý den*